

Dato: 11. juli 2019
Kontor: Nordatlantenheden
Sagsbeh: Anders Futtrup
Sagsnr.: 2017-730-0016
Dok.: 1072382

Udkast til

Forslag

til

Lov om ændring af kriminallov for Grønland

(Kriminalisering af uretmæssig afskydning af håndvåben i bymæssig bebyggelse, øget vidnebeskyttelse, justering af betingelserne for anvendelse af observationscelle m.v.)

§ 1

I kriminallov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1045 af 7. september 2017, som ændret ved § 2 i lov nr. 1718 af 27. december 2018 og § 1 i lov nr. 168 af 27. februar 2019, foretages følgende ændringer:

1. I § 90 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. På samme måde dømmes den, der, uden at betingelserne for at anvende stk. 2 foreligger, uretmæssigt afskyder rifler, jagtgeværer, luftbøsser og andre håndvåben inden for en afstand af 500 meter fra bebyggede områder.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

2. I § 90, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

3. I § 98 indsættes som *stk. 2*:

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

»Stk. 2. På samme måde dømmes den, som, uden at betingelserne for at anvende stk. 1 foreligger, med trussel om vold forulemper en person, dennes nærmeste eller andre med tilknytning til denne i anledning af personens forventede eller allerede afgivne forklaring til politiet eller i retten.«

4. I § 145, stk. 1, ændres »3 måneder« til: »6 måneder«.

5. Overskriften før § 223 affattes således:

»Udelukkelse fra fællesskab«

6. Efter § 223 indsættes før overskriften før § 224:

»§ 223 a. Bestemmelserne i § 223 omfatter ikke institutionens afgørelser om, at en indsat kortvarigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde skal opholde sig i eget opholdsrum eller i særlig observationscelle.

Stk. 2. Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland fastsætter regler om indsattes ophold efter stk. 1, herunder om godkendelse og anvendelse af observationsceller.«

7. Overskriften før § 225 affattes således:

»Sikringscelle og tvangsfiksering«.

8. I § 225, stk. 1, udgår »i observationscelle eller«.

9. I § 225, stk. 2, udgår »observations- og«.

10. I § 225, stk. 3 og stk. 6, udgår »observationscelle,«.

11. I § 225, stk. 5, udgår »i observationscelle og«.

12. I § 225, stk. 6, udgår »observationsceller og«.

13. I § 240, stk. 1, ændres »psykisk syge« til: »sindssyge eller personer i en tilstand, der ganske må ligestilles hermed,«.

14. I § 240 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Anbringelse og behandling efter kapitel 33 af mentalt retarderede gennemføres af socialvæsenet.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

Stk. 1. Loven træder i kraft den [...].

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	4
2. Lovforslagets hovedpunkter	4
2.1. Skudafgivelse i bebyggede områder	4
2.1.1. Gældende ret.....	4
2.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning	5
2.2. Vidnetrusler.....	5
2.2.1. Gældende ret.....	5
2.2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning	6
2.3. Anstaltspåbegyndt tilsyn	7
2.3.1. Gældende ret.....	7
2.3.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning	8
2.4. Udelukkelse fra fællesskab	9
2.4.1. Gældende ret.....	9
2.4.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning	9
2.5. Gennemførelse af foranstaltninger over for mentalt retarderede	11
2.5.1. Gældende ret.....	11
2.5.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning	11
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.....	11
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet .	12
5. Administrative konsekvenser for borgerne	12
6. Miljømæssige konsekvenser	12
7. Forholdet til EU-retten	12
8. Hørte myndigheder og organisationer	12
9. Sammenfattende skema	13

1. Indledning

Det fremgår af den politiske forståelse af 25. juni 2019 mellem Socialdemokratiet, Radikale Venstre, SF og Enhedslisten ”*Retfærdig retning for Danmark*”, at regeringen i fællesskab med Grønland vil udvikle danske ansvarsområder.

Som led i dette arbejde har Justitsministeriet udarbejdet dette lovforslag, hvorved der foretages en række ændringer af kriminalloven.

Lovforslaget har for det første til formål at flytte reglerne om afskydning af skydevåben i bymæssig bebyggelse over i kriminallov for Grønland for at markere, at der er tale om alvorlig kriminalitet og ikke alene en overtrædelse af politivedtægten.

Lovforslaget har for det andet til formål at følge op på drøftelserne i Rådet for Grønlands Retsvæsen om kriminalisering af simple vidnetrusler, udvidelse af anvendelsesområdet for dom til anstalt og tilsyn, reglerne om anbringelse i observationscelle og reglerne om, hvem der er ansvarlig for at gennemføre anbringelse og behandling af psykisk syge efter kriminallovens kapitel 33.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Skudafgivelse i bebyggede områder

2.1.1. Gældende ret

Anvendelse af skydevåben vil efter omstændighederne være en overtrædelse af kriminalloven. Det vil være tilfældet, hvis et skydevåben anvendes til at begå en forbrydelse, f.eks. drab (kriminallovens § 86) eller røveri (kriminallovens § 112), eller der ved anvendelsen af skydevåbnet er andre personer, der forsætligt udsættes for en konkret nærliggende fare (den nugældende bestemmelse i kriminallovens § 90, stk. 2).

Hvis anvendelsen af et skydevåben sker inden for bymæssig bebyggelse, men skudafgivelsen ikke er sket som led i en overtrædelse af kriminalloven, f.eks. fordi der ikke er andre personer, som udsættes for konkret nærliggende fare, vil forholdet i stedet være en overtrædelse af § 12, stk. 2, i de

kommunale politivedtægter. Heraf følger, at det er forbudt inden for bebyggede områder at afskyde rifler, jagtgeværer, luftbøsser og andre håndvåben. Forbuddene i politivedtægterne for Kommune Kujalleq og Qeqqata Kommunia omfatter en afstand af 500 meter fra bebyggede områder.

En overtrædelse af § 12, stk. 2, i de kommunale politivedtægter foranstaltes som udgangspunkt med en bøde på 3.000 kr. Politivedtægten giver desuden mulighed for konfiskation af våbnet, men der udvises imidlertid tilbageholdende med at foretage konfiskation af våben i medfør af politivedtægten, medmindre der er tale om særdeles grove overtrædelser.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

I Grønland forekommer det flere gange om året, at personer enten i affekt eller i forbindelse med alkoholpåvirkning uden rimeligt formål eller hensyntagen til andre afskyder skydevåben i bebyggede områder. Politiet oplever i den forbindelse store vanskeligheder med at bevise, at den pågældende har udsat nogen for konkret fare, hvorfor disse personer alene bliver idømt en bøde efter politivedtægten. Det har på den baggrund adskillige gange været drøftet i Grønland, herunder i Inatsisartut, om reglerne om skudafgivelse i bebyggede områder bør føres over i kriminalloven.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at det klart bør markeres, at skyderi i bymæssig bebyggelse er en alvorlig forbrydelse, der skaber stor utryghed i lokalområdet og medfører store samfundsmæssige omkostninger, da både politi, ambulance og brandvæsen rykker ud.

Det foreslås derfor, at reglerne om skudafgivelse i bebyggede områder føres over i kriminalloven. Herved vil retterne – fremfor, at der som udgangspunkt gives en bøde på 3.000 kr. efter særlovgivningen – mere konkret kunne tage stilling til lovovertrædelsens grovhed sammenholdt med gerningsmandens personlige forhold, når der skal vælges en egnet foranstaltning. Det vil endvidere kunne føre til, at der i højere grad sker konfiskation af skydevåben, der er afskudt i bymæssig bebyggelse.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1-2, samt bemærkningerne hertil.

2.2. Vidnetrusler

2.2.1. Gældende ret

Kriminalloven indeholder ikke bestemmelser, der specifikt omhandler vidnetrusler.

Der findes imidlertid en række bestemmelser i loven, der vil kunne finde anvendelse, når et vidne eller andre med tilknytning til vidnet udsættes for pression eller repressalier. Typisk kan pressionen bestå i udøvelse af vold eller ulovlig tvang eller i form af fremsættelse af trusler på livet. Der kan også tænkes situationer, hvor der udøves hævn i form af hærværk på et vidnes ejendom eller i form af farefremkaldelse.

Det fremgår af forarbejderne til kriminalloven (Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 1661 og 1663-1664), at det anses som en skærpende omstændighed, at et angreb er udøvet i anledning af en persons forventede eller allerede afgivne forklaring til politiet eller i retten.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Rådet for Grønlands Retsvæsen har anbefalet, at der i forhold til vidnetrusler sikres en retsstilling i Grønland, som svarer til retsstillingen efter straffelovens § 123, bl.a. fordi der er sket en generel forræelse i narkotikamiljøet i Grønland, som til dels kan sammenlignes med bandekriminalitet.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der også i Grønland er behov for at modvirke, at vidner ikke tør stå frem og afgive forklaring, bl.a. på grund af manglende retsbeskyttelse mod den tiltalte. Samfundet skal reagere over for angreb på vidner på en måde, der sikrer, at tilliden til retssystemets evne til at gribe ind over for forbrydelser ikke svækkes.

Det er allerede en skærpende omstændighed i Grønland, at man udøver vold efter § 88, ulovlig tvang efter § 91, trusler efter § 98 eller på anden måde begår en kriminel handling mod et vidne.

Der kan imidlertid tænkes situationer, hvor trusler fremsat mod en person, dennes nærmeste eller andre med tilknytning til denne, med henblik på at udøve pression eller som repressalier for en allerede afgiven forklaring, ikke har en sådan alvorlig karakter, at truslerne omfattes af kriminallovens § 98. Samtidig er der også i forhold til disse situationer det samme behov for at værne vidnets forklaring mod uretmæssig påvirkning.

Det foreslås derfor, at der som supplement til den almindelige trusselsbestemmelse i § 98 indføres en bestemmelse i kriminallov for Grønland, der

omfatter de situationer, hvor nogen med trussel om vold forulemper en person, dennes nærmeste eller andre med tilknytning til denne i anledning af personens forventede eller allerede afgivne forklaring til politiet eller i retten.

Herved vil de vidnetrusler, der ved lov nr. 282 af 29. april 1992 om ændring af straffeloven (Beskyttelse af vidner) og lov nr. 411 af 10. juni 1997 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og våbenloven (Styrkelse af politiets muligheder for at efterforske alvorlig kriminalitet, konfiskation, øget vidnebeskyttelse og skærpelse af straffen for våbenbesiddelse m.v.) blev gjort strafbare i Danmark, også være kriminaliseret i Grønland. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger, pkt. 3.1, jf. Folketingstidende 1991-92, tillæg A, spalte 3709 ff., og pkt. 9.1, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 2507.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, samt bemærkningerne hertil.

2.3. Anstaltspåbegyndt tilsyn

2.3.1. Gældende ret

Efter kriminallovens kapitel 30 er anstalt og tilsyn en del af foranstaltningssystemet.

Det fremgår af forarbejderne til kriminalloven, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 1633, at anvendelsesområdet for foranstaltningen bl.a. er de tilfælde, hvor hensynet til retsfølelsen, herunder til forurettede, taler for anstaltsanbringelse, mens hensynet til tiltaltes personlige forhold taler for iværksættelse af tilsyn og eventuelt andre resocialiseringsforanstaltninger ved løsladelsen. Hvis der er behov herfor, vil domfældte desuden hurtigt kunne fjernes fra sit nuværende miljø, således at kriminalforsorgen gives mulighed for at opnå kontakt med tiltalte og planlægge forsøgsforløbet.

Som eksempel kan nævnes grov vold eller vold i gentagelsestilfælde eller efter omstændighederne stadigt gentagne berigelsesforbrydelser.

Foranstaltningen giver endvidere i modsætning til, hvad der er tilfældet efter prøveløsladelse, domstolene afgørende indflydelse på fastsættelsen af vilkår i forbindelse med tilsyn efter anstaltsanbringelsen.

Maksimumtiden for anstaltsanbringelse er fastsat til 3 måneder, og der kan ikke ske prøveløsladelse.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Kredsdommerforeningen har på mødet i Rådet for Grønlands Retsvæsen i 2018 fremsat ønske om, at der i forbindelse med domme til anstalt og tilsyn efter kriminallovens § 145 etableres mulighed for at idømme anbringelse i mere end 3 måneder, da kredsdommerne oplever sager, hvor anstaltspåbegyndt tilsyn er en egnet foranstaltning – også for at hjælpe gerningsmanden ud af sin kriminalitet – men hvor 3 måneders-grænsen for anstaltsanbringelse ikke gør det muligt at anvende foranstaltningen.

Der blev gennemført en tilsvarende ændring af de danske regler om kombinationsdomme ved lov nr. 6 af 3. januar 1992 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (samfundstjeneste m.v.) efter anbefaling fra Straffelovrådet.

Hensynet bag forhøjelsen i Danmark var, at der kan forekomme tilfælde, hvor den forskyldte straf efter sædvanlig udmålingspraksis ligger på et niveau, hvor retten finder, at personlige forhold taler for en reduceret fuldbyrdelsestid, men vanskeligt kan gøre det forsvarligt at sætte den ubetingede strafdel så lavt som til 3 måneder.

Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger til det danske lovforslag, pkt. 13.2., jf. Folketingstidende 1991-92, tillæg A, spalte 1883 ff.

Uanset at det for en konkret lovovertrædelse typisk er sådan, at frihedsberøvelsen bliver længere i Danmark end i Grønland, er det Justitsministeriets opfattelse, at de hensyn, der lå til grund for lovændringen i Danmark i 1992, i dag i vidt omfang også gør sig gældende i forhold til Grønland. Dog forudsættes det, at foranstaltningen som udgangspunkt ikke finder anvendelse i sager om grove seksualforbrydelser.

Det foreslås på den baggrund, at 3 måneders-grænsen i kriminallovens § 145 forhøjes til 6 måneder. Herved vil anvendelsesområdet for foranstaltningen – når henses til, at der som hovedregel sker prøveløsladelse efter kriminallovens § 149, stk. 1, efter to tredjedele af den samlede forskyldte foranstaltning – blive udvidet til at omfatte sager, hvor den forventede foranstaltning ville ligge i niveauet 8-12 måneders anstaltsanbringelse.

Det vil som hidtil være en forudsætning, at det findes påkrævet at idømme en ubetinget anstaltsanbringelse, og at tiltaltes personlige forhold på den anden side taler for en foranstaltning, der er gunstigere end den, der ville følge af dom til ubetinget anstaltsanbringelse med forventet prøveløsladelse, efter to tredjedele af anstaltstiden er udstået.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, samt bemærkningerne hertil.

2.4. Udelukkelse fra fællesskab

2.4.1. Gældende ret

Efter kriminalloven findes der tre forskellige former for udelukkelse af en indsat fra det almindelige fællesskab i anstalterne. Det drejer sig om anbringelse i enrum, anbringelse i observationscelle samt anbringelse i sikringscelle, evt. under anvendelse af tvangsfiksering.

Anbringelse i enrum er den mindst indgribende form for udelukkelse af en indsat fra fællesskab og kan efter kriminallovens § 223 benyttes, hvis det er nødvendigt for at forebygge undvigelse, kriminel virksomhed eller voldsom adfærd. Modsat danske fængsler råder anstalterne i Grønland ikke over særlige afdelinger eller opholdsrum, hvor isoleringen kan gennemføres. Anbringelsen i enrum gennemføres derfor i praksis ved, at den indsatte isoleres i eget værelse.

Efter kriminallovens § 225 kan en indsat endvidere anbringes i observationscelle eller sikringscelle og under anbringelse i sikringscelle tvangsfikseres ved anvendelse af bælte, hånd- og fodremme samt handsker, hvis det findes nødvendigt for at afværge truende vold, overvinde voldsom modstand eller for at forhindre selvmord eller anden selvbeskadigelse.

Betingelserne for anvendelse af henholdsvis observationscelle og sikringscelle er de samme, selvom der er tale om to forskelligt indrettede rum. Mens en observationscelle er indrettet med en fastspændt vægbriks samt et bord og en stol, der er fastspændt til gulvet, består inventaret i en sikringscelle alene af en seng med bælte og remme til tvangsfiksering.

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Rådet for Grønlands Retsvæsen har anbefalet, at der sker en lempelse af betingelserne for anvendelse af observationscelle, således at kravene for anvendelse af observationscelle svarer til de danske regler, jf. straffuldbyrdeslovens § 64, og hvad der gjaldt i Grønland før ændringen af kriminalloven i 2010.

Baggrunden herfor er, at anbringelse i eget værelse efter kriminallovens § 223 er den eneste form for udelukkelse fra fællesskab, der er hjemmel til i de situationer, hvor en indsat udviser støjende adfærd, hærværk eller lignende voldsom adfærd. Dette er imidlertid ikke en tilstrækkelig præventiv foranstaltning til at opretholde ro og sikkerhed i anstalten, fordi den indsatte fortsat befinder sig på samme gang som andre indsatte og i et lokale, hvor der er møbler, som ikke er fastspændt.

Det foreslås derfor, at kravene for, hvornår en indsat kan anbringes i observationscelle lempes, så kortvarig anbringelse i observationscelle kan finde sted af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde. Det forudsættes, at observationsceller fremover vil blive anvendt, når det skønnes påkrævet for at hindre hærværk, når afgørende hensyn til opretholdelse af ro og sikkerhed i institutionen kræver det, eller når der er behov for særlig observation af en indsat, typisk for at hindre selvbeskadigelse.

Herved styrkes kriminalforsorgens mulighed for effektivt at sætte ind over for støjende adfærd, der forstyrrer ordenen i anstalten, eller hærværk mod inventar på eget værelse. Desuden vil det blive muligt at observere indsatte i tilfælde af svær beruselse efter hjemkomst fra udgang, idet der – modsat dørene til de indsattes egne værelser – er observationsrude i døren til observationscellen.

Justitsministeriet har overvejet, om der er behov for en nærmere lovregulering af brugen af observationscelle. I overensstemmelse med Straffelovrådets anbefaling til udformning af de tilsvarende danske regler (betænkning nr. 1355/1998 om en lov om fuldbyrdelse af straf m.v., side 253-254), er det imidlertid Justitsministeriets opfattelse, at det er tilstrækkeligt at indføre en udtrykkelig lovhjemmel til at anvende disse celler til kortvarigt ophold for indsatte og at indsætte en bemyndigelsesbestemmelse, således at fastsættelsen af nærmere regler om godkendelse og anvendelse af observationsceller sker administrativt.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6-12, samt bemærkningerne hertil.

2.5. Gennemførelse af foranstaltninger over for mentalt retarderede

2.5.1. Gældende ret

Kriminallovens kapitel 33 omhandler særlige foranstaltninger over for psykisk syge kriminelle. Der kan være tale om anbringelse på hospital eller anden institution i Grønland eller i Danmark.

Reglerne om gennemførelse af foranstaltninger efter kapitel 33 findes i kriminallovens § 240. Heraf fremgår, at ansvaret for anbringelse og behandling af psykisk syge kriminelle påhviler sundhedsvæsnet. Det gælder både sindssyge og personer i en tilstand, der ganske må ligestilles hermed, samt mentalt retarderede.

2.5.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Rådet for Grønlands Retsvæsen har anbefalet, at det i kriminallovens § 240 præciseres, at anbringelse af sindssyge eller personer i en tilstand, der ganske må ligestilles hermed, gennemføres af sundhedsvæsnet, mens anbringelse af mentalt retarderede gennemføres af socialvæsnet.

Baggrunden herfor er, at Naalakkersuisut har oplyst, at det i praksis er socialvæsnet, der forestår den praktiske fuldbyrdelse af domme til anbringelse af mentalt retarderede, herunder udfinder en egnet institutionsplads. Den nuværende formulering af bestemmelsen har imidlertid medført, er der ved flere lejligheder er opstået tvivl om, hvorvidt det er sundhedsvæsnet eller socialvæsnet, der skal afholde udgifterne hertil, idet alene sundhedsvæsnet er nævnt i § 240.

På den baggrund foreslås det, at det udtrykkeligt fremgår af kriminalloven, at sundhedsvæsnet har ansvaret for gennemførelsen af anbringelse af sindssyge eller personer i en tilstand, der ganske må ligestilles hermed, mens socialvæsnet har ansvaret for anbringelse af mentalt retarderede.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 13-14, samt bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at medføre begrænsede merudgifter for politiet, anklagemyndigheden, domstolene og kriminalforsorgen som følge af, at lovforslaget forventes at medføre få yderligere kriminalsager. Merudgifterne vil blive afholdt inden for myndighedernes eksisterende rammer.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 10. december 2018 til den 10. januar 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Grønlands Landsret, Retten i Grønland, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Politimesteren i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Kriminalforsorgen i Grønland, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Kredsdommerforeningen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Grønlands Politiforening, Fængselsforbundet, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Grønlandske Advokater, Landsforsvareren for Grønland, Forsvarerforeningen i Grønland, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening, Landsforeningen KRIM.

Udkastet til lovforslag har endvidere i perioden fra den 20. december 2018 til den 10. januar 2019 af Grønlands Selvstyre været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatigiinnittarfiat (MIO) – Børnetalsmanden, Godthaab Jagtforening, Sammenslutningen af fiskere og fangere i Grønland (KNAPK), Sammenslutningen af Fritidsjægere og Fritidsfiskere (TPAK), Qalut Vónin A/S, Orsiivik ApS, Grønlands Erhverv, Kommuneqarfik Sermersooq, Avannaata Kommunia, Kommune Kujalleq, Qeqqata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Departement for Sundhed, Departement for Finanser og Nordisk Samarbejde, Departement for Natur, Miljø og Forskning, Departement for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Grønlands Fiskerilicenskontrol (GFLK).

Udkastet til lovforslag er endvidere forelagt Grønlands Selvstyre til udtalelse.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Lovforslaget forventes at medføre begrænsede merudgifter for politiet, anklagemyndigheden, domstolene og kriminalforsorgen, der vil blive afholdt inden for myndighedernes eksisterende rammer.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen

Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Afskydning af skydevåben i bymæssig bebyggelse vil efter omstændighederne være en overtrædelse af kriminalloven.

Der kan f.eks. være tale om en overtrædelse af kriminallovens § 90, stk. 2, hvorefter den, der for egen vindings skyld, af grov kådhed eller på lignende hensynsløs måde volder nærliggende fare for nogens liv, førlighed eller sundhed, dømmes for uforsvarlig omgang med farlige ting.

Hvis der ikke ved skudafgivelsen er sket en overtrædelse af kriminallovens § 90, stk. 2, f.eks. fordi der ikke er andre personer, som udsættes for konkret fare, vil der være tale om en overtrædelse af § 12, stk. 2, i de kommunale politivedtægter.

Efter Justitsministeriets opfattelse er afskydning af rifler, jagtgeværer, luftbøsser og andre håndvåben i bebyggede områder ikke forbrydelser af en karakter, der hører til i politivedtægten.

For tydeligt at markere, at der er tale om alvorlig kriminalitet og for at undgå, at der udvises tilbageholdenhed med konfiskation i sagerne, fordi der

er tale om særlovsovertrædelser, foreslås det at indføre et delikt i kriminalloven om skudafgivelse i bebyggede områder.

Den foreslåede ændring er udtryk for, at samfundet har skærpet sit syn på skudafgivelse i bebyggede områder.

Gerningsindholdet er, at en person, uden at betingelserne for at anvende bestemmelsen i § 90, stk. 2, er opfyldt, uretmæssigt afskyder rifler, jagtgeværer, luftbøsser og andre håndvåben inden for en afstand af 500 meter fra bebyggede områder.

Idet det alene er uretmæssig afskydning, der er omfattet af bestemmelsen, er afskydning lovlig, hvis politiet har givet tilladelse hertil, f.eks. i forbindelse med konkurrenceskydning på en særligt godkendt bane.

Indskydning af rifler eller afskydning af rifler op i luften inden for bebyggede områder vil derimod aldrig kunne være retmæssig.

Bestemmelsen omfatter alene en zone på 500 meter fra bymæssig bebyggelse.

Ved bymæssig bebyggelse forstås såvel byer som bygder, ligesom der både forstås et beboelsesområde og et industri- eller landsbrugsområde. Derimod vil områder med en enkelt hytte eller ganske få hytter, herunder navnlig områder med jagthytter eller shelters, hvorfra man naturligt går på jagt, ikke være omfattet. Afstanden fra bymæssig bebyggelse skal måles i fugleperspektiv.

Bestemmelsen supplerer kriminallovens § 90, stk. 2, og vil bl.a. finde anvendelse på de situationer, hvor en person skyder vildt omkring sig i bymæssig bebyggelse uden at have et mål for sine skyderier, og uden at der konkret opstår nærliggende fare for nogens liv, førlighed eller sundhed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring af § 90, stk. 4, der bliver stk. 5, er en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 1.

Til nr. 3

Efter kriminallovens § 98 dømmes den, som fremsætter kvalificerede trusler. Det anses i den forbindelse som en skærpende omstændighed, at truslerne fremsættes i anledning af et vidnes forklaring til politiet eller i retten.

Det foreslås, at der i *stk. 2* indsættes en supplerende regel til den almindelige trusselsbestemmelse, der giver en betydelig forbedret kriminalretlig beskyttelse i tilfælde af kriminelle handlinger udøvet over for vidner m.v. i kriminalsager og civile sager.

Bestemmelsen vil særligt finde anvendelse i tilfælde, hvor der fremsættes trusler om simpel vold, med det formål at udøve pression over for et vidne, der står over for at skulle afgive forklaring over for politiet eller retten i en kriminalsag eller over for retten i en civil sag, samt i tilfælde, hvor de pågældende handlinger udføres som udtryk for hævn eller med henblik på at udøve repressalier over for det pågældende vidne i anledning af en afgivet forklaring i en kriminalsag eller civil sag. Det vil f.eks. være tilfældet, hvor der fremsættes efterfølgende trusler mod offeret om øretæver eller lignende vold, der ikke falder ind under § 98, *stk. 1*, og heller ikke sker som led i ulovlig tvang.

Bestemmelsen anvender ikke udtrykket »vidne«. I stedet tales om en persons forventede eller allerede afgivne forklaring til politiet eller i retten. Det skyldes, at den pågældende i visse tilfælde vil have status som sigtet/tiltalt og ikke som vidne, hvis der er tale om en medgerningsmand, der vælger at aflægge tilståelse også om andres andel i lovovertrædelsen.

Afgrænsningen af begrebet »nærmeste« må foretages i overensstemmelse med det tilsvarende begreb i retsplejelovens § 144 om, hvem der er fritaget for den almindelige vidnepligt til at afgive forklaring i retten.

Endelig omfatter bestemmelsen også andre med tilknytning til vidnet, f.eks. en arbejdsgiver. Afgørende for denne kategori er, at truslen skal være egnet som indirekte påvirkning af vidnets forklaring.

Der er ikke med lovforslaget tilsigtet en ændring af, at det i forhold til kriminallovens delikter er en skærpende omstændighed, at et angreb er udøvet i anledning af en persons forventede eller allerede afgivne forklaring til politiet eller i retten.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter kriminallovens § 145, stk. 1, kan retten bestemme, at den dømte skal anbringes i anstalt i et bestemt tidsrum, der ikke kan overstige 3 måneder, og efterfølgende undergive sig tilsyn.

Det foreslås, at tidsrummet forhøjes til 6 måneder. Det vil herved blive muligt at afsige en dom til anstalt og tilsyn i tilfælde, hvor retten på den ene side ikke finder det nødvendigt med en længere dom til anstaltsanbringelse, men på den anden side ikke finder en anstaltstid på 3 måneder tilstrækkelig.

Ændringen forventes at være formålstjenlig i nogle tilfælde, hvor den samlede foranstaltning ville have ligget på et niveau af 8-12 måneder eller eventuelt højere. Ved lavere foranstaltninger vil der formentlig sjældent være anledning til at fastsætte en anstaltstid på mere end 3 måneder, fordi der normalt kan ventes at ske prøveløsladelse efter to tredjedele af anbringelsestiden.

Justitsministeriet forudsætter imidlertid, at foranstaltningen som udgangspunkt ikke finder anvendelse i sager om grove seksualforbrydelser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Den foreslåede ændring af overskriften før § 223 er en konsekvensændring som følger af, at reglerne om anvendelse af observationscelle foreslås indsat under samme overskrift som reglerne om enrumsanbringelse.

Der henvises nærmere til bemærkningerne til § 1, nr. 6-12, og til pkt. 2.4.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Efter kriminallovens § 225 kan en indsat anbringes i observationscelle eller sikringscelle, hvis det findes nødvendigt for at afværge truende vold, overvinde voldsom modstand eller for at forhindre selvmord eller anden selvbeskadigelse.

Den foreslåede bestemmelse, som er ny, lemper kravene for, hvornår en indsat kan anbringes i observationscelle, så kortvarig anbringelse i observationscelle kan finde sted af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde. Det forudsættes, at observationsceller fremover vil blive anvendt, når det skønnes påkrævet for at hindre hærværk, når afgørende hensyn til opretholdelse af ro og sikkerhed i institutionen kræver det, eller når der er behov for særlig observation af en indsat, typisk for at hindre selvbeskadigelse.

Der er tale om en styrkelse af kriminalforsorgens mulighed for effektivt at sætte ind over for støjende adfærd, der forstyrrer ordenen i anstalten, og hærværk mod inventar på eget værelse. Desuden vil det blive muligt at observere indsatte i tilfælde af svær beruselse efter hjemkomst fra udgang, idet der – modsat dørene til de indsatte egne værelser – er observationsrude i døren til observationscellen.

Den foreslåede bestemmelse undtager på den baggrund institutionens afgørelser om, at en indsat kortvarigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde skal opholde sig i eget opholdsrum eller i særlig observationscelle, fra bestemmelserne i § 223.

Stk. 2 indeholder en bemyndigelse for ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland til at fastsætte regler om indsatte ophold efter *stk. 1*, herunder om godkendelse og anvendelse af observationsceller.

Den foreslåede bestemmelse svarer til § 64, *stk. 1*, nr. 1, og *stk. 2*, i straf fuldbyrdelsesloven og til retsstillingen i Grønland, indtil kriminalloven trådte i kraft i 2010, jf. pkt. 2.4.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 7-12

De foreslåede ændringer af § 225 samt overskriften hertil er en konsekvensændring som følge af, at reglerne om anvendelse af observationscelle i medfør af lovforslagets § 1, nr. 6, lempes og flyttes over i en ny særskilt bestemmelse.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6, og til pkt. 2.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13 og 14

Efter kriminallovens § 240, stk. 1, gennemføres anbringelse og behandling efter kapitel 33 af psykisk syge af sundhedsvæsenet.

Den nuværende ansvarsfordeling mellem sundhedsvæsenet og socialvæsenet har vist sig at give anledning til tvivl om, hvem der har betalingsforpligtelsen i forbindelse med gennemførelse af foranstaltninger efter kapitel 33 over for mentalt retarderede.

Bestemmelsen i *stk. 1* foreslås derfor ændret, således at det – efter ønske fra Naalakkersuisut – præciseres, at sundhedsvæsenet alene har ansvaret for gennemførelse af foranstaltninger efter kapitel 33 over for sindssyge eller personer i en tilstand, der ganske må ligestilles hermed. Samtidig indsættes efter stk. 1, et nyt *stk. 2*, der fastlægger, at ansvaret for anbringelse og behandling af mentalt retarderede kriminelle påhviler socialvæsenet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den [...].

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I kriminallov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1045 af 7. september 2017, som ændret ved § 2 i lov nr. 1718 af 27. december 2018 og § 1 i lov nr. 168 af 27. februar 2019, foretages følgende ændringer:

§ 90. ---

Stk. 2. Det samme gælder den, der for vindings skyld, af grov kådhed eller på lignende hensynsløs måde volder nærliggende fare for nogens liv, førlighed eller sundhed.

Stk. 3. Ligeledes dømmes den, der på hensynsløs måde forvolder fare for, at nogen smittes med en livstruende og uhelbredelig sygdom.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med ministeren for sundhed og forebyggelse, hvilke sygdomme der er omfattet af stk. 3.

1. I § 90 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* På samme måde dømmes den, der, uden at betingelserne for at anvende stk. 2 foreligger, uretmæssigt afskyder rifler, jagtgeværer, luftbøsser og andre håndvåben inden for en afstand af 500 meter fra bebyggede områder.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

2. I § 90, *stk. 4*, der bliver *stk. 5*, ændres »*stk. 3*« til: »*stk. 4*«.

§ 98. For fremsættelse af trusler dømmes den, som på en måde, der er egnet til hos nogen at fremkalde alvorlig frygt for eget eller

andres liv, helbred eller velfærd, truer med at foretage en forbrydelse.

§ 145. Ved dom til anstalt og tilsyn bestemmer retten, at den dømte skal anbringes i anstalt i et bestemt tidsrum, der ikke kan overstige 3 måneder. Retten fastsætter samtidig, at den dømte efterfølgende skal undergive sig tilsyn. Bestemmelserne i kapitel 28 om tilsynsdomme finder herved tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. ---

Anbringelse i enrum

§ 223. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan anbringe en indsat i enrum, hvis det er nødvendigt for at forebygge undvigelse, kriminel virksomhed eller voldsom adfærd.

Stk. 2. Hvis der er grund til at antage, at betingelserne i stk. 1 for anbringelse i enrum er opfyldt, kan institutionen midlerti-

3. I § 98 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* På samme måde dømmes den, som, uden at betingelserne for at anvende stk. 1 foreligger, med trussel om vold forulemper en person, dennes nærmeste eller andre med tilknytning til denne i anledning af personens forventede eller allerede afgivne forklaring til politiet eller i retten.«

4. I § 145, *stk. 1*, ændres »3 måneder« til: »6 måneder«.

5. *Overskriften* før § 223 affattes således:

»*Udelukkelse fra fællesskab*«.

digt anbringe den indsatte i enrum, mens spørgsmålet om enrumsanbringelse behandles.

Stk. 3. En indsat, der anbringes i enrum, isoleres i eget opholdsrum eller i opholdsrum på særlig afdeling. Under anbringelsen er den indsatte ikke undergivet andre begrænsninger i sin tilværelse end sådanne, der er en følge af anbringelsen i enrum, jf. § 172.

Stk. 4. Anbringelse i enrum må ikke foretages, hvis udelukkelsen efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 5. Anbringelse i enrum skal gennemføres så skånsomt, som omstændighederne tillader.

Stk. 6. Anbringelse i enrum skal straks bringes til ophør, når betingelserne herfor ikke længere er opfyldt. Institutionen skal mindst én gang om ugen overveje spørgsmålet om helt eller delvis, at bringe anbringelsen i enrum til ophør.

Stk. 7. Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland fastsætter regler om anbringelse i enrum, herunder om indberetningspligt.

6. Efter § 223 indsættes før overskriften før § 224:

»§ **223 a.** Bestemmelserne i § 223 omfatter ikke institutionens afgørelser om, at en indsat kortvarigt af ordens- eller sikker-

hedsmæssige grunde skal op-
holde sig i eget opholdsrum el-
ler i særlig observationscelle.

Stk. 2. Ledelsen af Kriminal-
forsorgen i Grønland fastsætter
regler om indsattes ophold efter
stk. 1, herunder om godken-
delse og anvendelse af observa-
tionsceller.«

Håndjern

§ 224. Håndjern kan anvendes,
hvis det er nødvendigt

- 1) for at afværge truende
vold eller overvinde vold-
som modstand,
- 2) for at hindre selvmord el-
ler anden selvbeskadi-
gelse eller
- 3) for at hindre undvigelse.

Stk. 2. Håndjern må ikke an-
vendes, hvis det efter indgrebets
formål og den krænkelse og det
ubehag, som indgrebet må anta-
ges at forvolde, ville være et ufor-
holdsmæssigt indgreb.

Stk. 3. Håndjern skal anvendes
så skånsomt, som omstændighe-
derne tillader.

Stk. 4. Ledelsen af Kriminalfor-
sorgen i Grønland fastsætter reg-
ler om anvendelsen af håndjern,
herunder om lægetilsyn og andet
tilsyn.

*Observationscelle, sikringscelle,
tvangsfiksering*

7. Overskriften før § 225 affat-
tes således:

»Sikringscelle og tvangsfikse-
ring«.

§ 225. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan bestemme, at en indsat anbringes i observationscelle eller i sikringscelle og under anbringelse i sikringscelle tvangsfikseres ved anvendelse af bælte, hånd- og fodremme samt handsker, hvis det er nødvendigt

- 1) for at afværge truende vold eller overvinde voldsommodstand eller
- 2) for at hindre selvmord eller anden selvbeskadigelse.

Stk. 2. Anbringelse i observations- og sikringscelle og tvangsfiksering må dog ikke foretages, hvis det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 3. Anbringelse i observationscelle, sikringscelle og tvangsfiksering skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader.

Stk. 4. ---

Stk. 5. Ved anbringelse i observationscelle og i sikringscelle uden tvangsfiksering skal der tilkaldes læge, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilskadekomst, hos den indsatte, eller hvis den indsatte selv anmoder om lægehjælp.

Stk. 6. Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland fastsætter regler om godkendelse af observationsceller og sikringsceller,

8. I § 225, *stk. 1*, udgår »i observationscelle eller«.

9. I § 225, *stk. 2*, udgår »observations- og«.

10. I § 225, *stk. 3* og *stk. 6*, udgår »observationscelle,«.

11. I § 225, *stk. 5*, udgår »i observationscelle og«.

12. I § 225, *stk. 6*, udgår »observationsceller og«

og om anvendelsen af observationscelle, sikringscelle og tvangsfiksering, herunder om lægetilsyn og andet tilsyn.

§ 240. Anbringelse og behandling efter kapitel 33 af psykisk syge gennemføres af sundhedsvæsenet.

Stk. 2. Tilsyn og særvilkår, der er fastsat efter § 157, stk. 2, gennemføres efter bestemmelserne i kapitel 40 om fuldbyrdelse af foranstaltninger med tilsyn m.v.

Stk. 3. Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland fastsætter regler om kriminalforsorgens medvirken ved gennemførelse af vilkår om psykiatrisk behandling og om kriminalforsorgens samarbejde med det psykiatriske behandlingssystem i forbindelse hermed.

13. I § 240, *stk. 1*, ændres »psykisk syge« til: »sindssyge eller personer i en tilstand, der må ganske ligestilles hermed,«.

14. I § 240 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Anbringelse og behandling efter kapitel 33 af mentalt retarderede gennemføres af socialvæsenet.«

Stk. 2 og *3* bliver herefter *stk. 3* og *4*.